

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГАЗЕТА КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

№ 9 (2276) листопад 2017 р.

ЗАСНОВАНА 25 ЖОВТНЯ 1929 РОКУ

kunews.knu.ua

Плекає мову, єднає Україну

На День української писемності та мови Університет не просто долучився до великої події – Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності – він став його офіційною локацією. Аудиторія імені Михайла Максимовича заледве вмістила всіх охочих перевірити знання рідної мови: писали міністри й актори, письменники та студенти, писав Посол Канади в Україні Роман Вашук і ректор КНУ Леонід Губерський.

«Писати диктант було дуже цікаво, – ділиться враженнями лейтенант Нацгвардії Володимир Пастушок (батальйон імені генерала Кульчицького). – Ми тільки-но повернулися із зони бойових дій, я привів сімох своїх побратимів. В аудиторії панувала така позитивна атмосфера – як розрада для душі! Це стало для нас певною реабілітацією». А серед призов, які невдовзі вручатимуть переможцям Радіодиктанту, будуть «Кобзарі», надруковані та подаровані Університетом.

С. 4 Болонський процес у дії

С. 5 Тиждень ООН в ІМВ

С. 7 Профорієнтація по-університетськи

#КНУ дайджест подій

✓ **16-18 листопада** – КНУ взяв участь у міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – 2017», яка проходила в «Українському домі». Університет отримав почесне звання «Лідер вищої освіти України» та гран-прі в номінації «Профорієнтаційна робота серед молоді».

✓ **16 листопада** – Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми дослідження Голодомору у XXI ст.: цифри, джерела, висновки» у КНУ. Відкрили конференцію Міністр культури України Євген Нищук, проректор КНУ Володимир Бугров, декан історичного факультету КНУ Іван Патриляк, Голова Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович.

✓ **15-16 листопада** – ярмарок вакансій Career Factory, присвячений працевлаштуванню студентів та випускників гуманітарного профілю, у Головному корпусі КНУ.

✓ **12-16 листопада** – офіційний візит делегації Співки ректорів вищих навчальних закладів України до Польщі на чолі з Президентом Співки, ректором КНУ Леонідом Губерським.

✓ **10 листопада** – ректор Леонід Губерський прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Об'єднаних Арабських Еміратів в Україні Салема Ахмеда Аль-Каабі. Говорили про відновлення співробітництва КНУ з Університетом ОАЕ.

✓ **10 листопада** – Меморандум про взаєморозуміння підписали Національний університет Чонбук (Корея) та КНУ під час зустрічі проректора Петра Беха з представниками корейського вишу та Посольства Республіки Корея в Україні.

✓ **9 листопада** – ректор Леонід Губерський прийняв представників Кувейтського університету та Посольства Кувейту. На зустрічі були присутні проректор Петро Бех та директор ІМВ Валерій Копійка. Обговорювали кроки подальшої спільної роботи двох університетів.

✓ **9 листопада** – аудиторія імені М. Максимовича Головного корпусу КНУ стала офіційною локацією Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності.

✓ **9 листопада** – літературно-музичний вечір пам'яті Василя Симоненка в Інституті журналістики з нагоди Дня української писемності та мови.

✓ **8 листопада** – Лекторій для юних хіміків розпочав серію навчальних занять на хімічному факультеті.

Академічна дипломатія

Нещодавно відбувся офіційний 4-денний візит делегації Співки ректорів вищих навчальних закладів України до Польщі на чолі з Президентом Співки, ректором КНУ Леонідом Губерським. Візит було організовано Президентом Національної ради науки та вищої освіти Польщі та Президентом Фундації польських ректорів Єжи Возницьким за фінансової підтримки Міністерства науки та вищої освіти Республіки Польща. До складу делегації Співки увійшли ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова Віктор Андрущенко, ректор Харківського національного університету імені В. Каразіна Віль Бакіров, ректор Національного університету «Львівська Політехніка» Юрій Бобало, ректор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Ігор Коцан та проректор з науково-педагогічної роботи Київського національного університету імені Тараса Шевченка Петро Бех.

Під час конференції для лідерів університетського менеджменту LUMEN

2017, організованої Паблік Консалтинг Груп у партнерстві з Фундацією польських ректорів, відбулася панельна дискусія з теми: «Лідерство у вищій освіті та мистецтво ректорства».

Зобов'язання ректора – бути носієм влади та здійснювати управління у своїх університетах при дотриманні закону та академічних традицій цього закладу. Саме це визначає сутність місії ректора як такої, що виходить за межі звичайного управління, – дійшли спільної думки учасники дискусії. – Ректор має бути проводом академічної громади в університеті. Усі ці елементи складають вимоги до лідерства та мистецтва ректорства.

Українські ректори стали також почесними гостями прийому та урочистої церемонії нагородження переможців та лауреатів нагороди для лідерів університетського менеджменту LUMEN 2017.

Центральним пунктом програми візиту стала зустріч делегації з керівництвом Національної ради науки та вищої освіти, Конференції ректорів академіч-

них шкіл Польщі у Міністерстві науки та вищої освіти Польщі, де відбулося урочисте підписання Тристоронньої угоди про співпрацю та партнерство.

Метою укладання Угоди стало підвищення статусу польсько-українського академічного партнерства на системному рівні, зокрема ректорського корпусу, та удосконалення співпраці, яку реалізують Партнери у рамках білатеральних угод.

Академічна дипломатія та теплі стосунки між лідерами вищої освіти і науки Польщі та України спростовують ідеї щодо ваги конфліктів між нашими країнами та наростання суспільної напруги, оскільки нічого подібного в академічному середовищі не існує. Польські й українські колеги-ректори протягом усього візиту довели, що університети є поза політикою, незважаючи на політичні й історичні розбіжності, різне ставлення до минулого. Університети – вічні, вони завжди були й залишаються тими суспільними інституціями, які об'єднують людей та спрямовані у майбутнє.

Освітній імпульс із Китаю

Наприкінці жовтня делегація Інституту Конфуція КНУ відвідала м. Чанчунь у КНР, де взяла участь у роботі щорічної звітної конференції Інститутів Конфуція Цзілінського університету. Захід відбувся за активної підтримки Міністерства освіти Китаю, Міжнародної ради з поширення китайської мови (Ханьбань) та штаб-квартири Інституту Конфуція. Програма конференції була досить насиченою, щодня відбувалося декілька урочистих подій. Представники КНУ імені Тараса Шевченка познайомилися й поспілкувалися з колегами із Цзілін-

ського університету та керівниками й співробітниками таких його структурних підрозділів, як інститут хімії, інститут інженерії та машинобудування, інститут математики, інститут інформаційних технологій та факультет геофізики.

У ході пленарних засідань за участі адміністрації Цзілінського університету та почесних гостей заходу голова делегації, проректор Петро Бех, висвітлив важливу роль КНУ в міжнародних освітніх процесах і успішний досвід співпраці з багатьма китайськими університетами, а також проаналізував важливу

роль Університету в китайській програмі «Шовковий шлях XXI століття».

Директор Інституту Конфуція КНУ Олександр Гончаренко представив присутнім вичерпний звіт про всебічну діяльність цієї організації на базі Університету. Представники університетської делегації відзначають, що Олександр Гончаренко був одним із небагатьох делегатів-іноземців, хто виступав китайською мовою. На думку професора Володимира Цвиха, це не лише сприяло подальшому формуванню позитивного іміджу Університету під час роботи конференції, а й засвідчило, що співпраця між КНУ імені Тараса Шевченка й Цзілінським університетом має значний культурно-освітній потенціал.

– Керівництво Цзілінського університету запропонувало КНУ активізувати наші контакти у сфері природничих та технічних наук (фізика, хімія, біологія, інформаційні технології тощо). А відтак, маємо запрошення для нашої делегації (кількох осіб керівного та професорсько-викладацького складу) для поїздки навесні наступного року до Китаю для обговорення питань подальшої співпраці, – підтвердив припущення колеги професор Петро Бех.

Окрім цього, за результатами урочистої конференції Інститутів Конфуція Цзілінського університету КНУ імені Тараса Шевченка затверджено місцем для проведення чергового засідання ради правління зазначених інституцій у 2019 році.

Кобзар у степах Казахстану

В Інституті міжнародних відносин за участі Центру літературної творчості Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка було презентовано міжнародний українсько-казахський проект «Кобзар у степах Казахстану». Промотор презентації – Посольство Казахстану в Україні на чолі з послом Саматом Ордабаєвим.

Хвилюючими, інформаційно насиченими були виступи на презентації і самого Надзвичайного і Повноважного посла, і ректора Леоніда Губерського, і Президента НАПНУ Василя Кременя, а також письменників та мистецтвознавців.

Творчий задум проекту прокоментував режисер і продюсер Євген Козак (він же – і засновник відеостудії імені Івана Миколайчука, на якій створено фільм):

«З великою реалістичною силою розкрилися побутописні якості у творчості Шевченка періоду заслання. Він шанував національний характер, звичаї, особливості поведінки казахів, туркменів. Обирав героїв для своїх селій з-поміж демократичних низів, змальовував їх із щирою симпатією. Цікава тема у побутових композиціях цього періоду – життя казахських дітей. На повну силу розкрилося об-

даровання Шевченка-пейзажиста під час його праці в Археографічній комісії та пізніше в експедиціях на Арал і в гори Каратау».

На засланні Тарас Григорович написав 450 картин і портретів, із них 350 – на казахські теми. Це класика казахського живопису, завдяки якій наш Коб-

зар став хрестоматійним митцем на всі часи казахської цивілізації.

Відеоряд кінострічки підсилює казахська музика композитора – сучасника Тараса Шевченка Курмангазі Сагирбайулі, якого, як і Шевченка, неодноразово заарештовували, проте це не зламало силу духу митця.

#КНУ дайджест подій

✓ **7 листопада** – VI Міжнародна науково-практична конференція «Болонський процес: врядування у системі вищої освіти в контексті забезпечення якості» у Головному корпусі КНУ.

✓ **6-10 листопада** – тиждень тюркських мов в Інституті філології.

✓ **6 листопада** – у 74-ту річницю вигнання з Києва нацистських окупантів адміністрація, викладачі, співробітники і студенти КНУ вшанували пам'ять загиблих у боях Другої світової війни.

✓ **3 листопада** – міжнародна науково-практична конференція «Проблеми законодавчого регулювання порядку розробки та прийняття нормативно-правових актів» у КНУ. Участь у відкритті конференції взяв ректор Леонід Губерський.

✓ **1 листопада** – презентація проекту «Кобзар у степах Казахстану» в ІМВ. У події взяли участь Посол Казахстану в Україні Самат Ордабаєв, ректор КНУ Леонід Губерський, режисер відеостудії імені Івана Миколайчука Євген Козак, президент НАПНУ Василь Кремень.

✓ **31 жовтня** – правове врегулювання відносин у сфері моди обговорили в КНУ юристи-практики у галузі інтелектуального права.

✓ **31 жовтня** – «Halloween. Фестиваль традицій» у виконанні студентів історичного факультету.

✓ **30 жовтня** – презентація в КНУ безкоштовного онлайн-курсу «Критичне мислення для освітян», створеного на платформі Prometheus.

✓ **28 жовтня-4 листопада** – XI Всеукраїнський турнір математичних боїв імені академіка Івана Ляшка на базі КНУ.

✓ **24-29 жовтня** – делегація КНУ взяла участь у роботі Уроцистої щорічної конференції Інститутів Конфуція Цзілінського університету, а також у засіданні Ради правління Інституту Конфуція 2017 року в Чанчуні (КНР).

✓ **24-27 жовтня** – Тиждень ООН в ІМВ: Всеукраїнське моделювання ООН, UN Talks та моделювання переговорів із мирного врегулювання збройного конфлікту на Донбасі за участі українських і французьких студентів.

Світ рівних можливостей

Благодійне змагання з футболу в рамках соціально значущого проекту «Об'єднаний спорт» від Всеукраїнської громадської організації «Спеціальна Олімпіада України» (СОУ) зібрало небайдужих у залі спорткомплексу КНУ імені Тараса Шевченка. Співorganizаторами події від Університету виступили Відділ по роботі зі студентами та кафедра фізичного виховання та спорту.

Програма «Об'єднаний спорт» передбачає, що в одній команді можуть грати люди, які мають інвалідність і які її не мають. Колись існували певні упередження щодо розвитку такої програми, але з часом це минулося. Адже «Об'єднаний спорт» є універсальним прикладом інклюзії, ідеї якої нині активно впроваджуються в Україні та світі.

У товариському матчі зійшлися: команда футбольного клубу Спеціальної Олімпіади України «Спорт» (м. Чернігів, капітан команди – заслужений тренер України Юрій Казимиров) та збірна команда гравців Університету (капітан – декан факультету психології КНУ Іван Данилюк). Гра захопила не тільки вболівальників, а й самих

гравців, а переможним результатом для університетської команди став рахунок 6:3. Найкращі результати із забитих голів продемонстрували Сергій Савянчук (м. Чернігів) та Костянтин Сахаров (м. Київ).

Віталій ТАРАСЕНКО,
головний редактор газети
«Київський футбол»,
учасник матчу:

– Грати було досить непросто, бо в товариських матчах склад команди дуже неоднорідний. Проте такі змагання дають не стільки спортивний результат, як заряджають нас дуже позитивною енергією! Такі соціально значущі змагання треба обов'язково підтримувати, усіляко розвивати й захоплювати.

Андрій ПІДВАРКО,
виконавчий директор ВГО
«Спеціальна Олімпіада України»:

– Гравці таких змішаних команд тренуються разом, а тому – товаришують, спілкуються поза межами спорту й допомагають одне одному. Таким чином в Україні формується толерантне суспільство, де кожен підтримує тих, хто

найбільше цього потребує. Усім нам є чому повчитися у людей з інвалідністю, зокрема, їхній силі духу, бажанню перемогти, жити й вдосконалюватися.

Тетяна КОЧЕРГІНА,
завідувачка кафедри фізичного
виховання та спорту:

– Якщо людина сильна, вольова й прагне жити, то вона зможе подолати будь-які бар'єри. І от сьогодні ми всі пересвідчилися, наскільки в людей із інвалідністю є сильними жага до перемоги, прагнення займатися спортом і покращувати своє здоров'я. І справді тішить, що такі люди їздять по всій Україні, змагаються з різними спортсменами й заряджають на боротьбу всіх!

Сьогоднішні змагання – перший подібний досвід на базі НСК Університету, проте ми настільки вражені успішним починком, що будемо й надалі проводити такі спортивні зустрічі, уже обмірковуємо можливість збільшити кількість команд-учасниць. Тим більше, що команді Спеціальної Олімпіади України «Спорт» (м. Чернігів) сподобалося в нас, а ми маємо можливість провести і змагання з великого футболу чи інших видів спорту на нашому новому стадіоні.

VI Міжнародна науково-практична конференція «Болонський процес: врядування у системі вищої освіти в контексті забезпечення якості»

Чергова конференція об'єднала європейських експертів, членів Національної команди експертів з реформування вищої освіти та представників закладів вищої освіти України в аудиторії імені М. Максимовича Головного корпусу КНУ. Захід організовано Міністерством освіти і науки України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Національною академією педагогічних наук України, Інститутом вищої освіти НАПН України, Спілкою ректорів вищих навчальних закладів України, Національним Еразмус+ офісом в Україні та Британською Радою в Україні.

Подію урочисто відкрили проректор з науково-педагогічної роботи КНУ Володимир Бугров, який привітав учасників конференції від імені ректора Леоніда Губерського, перший заступник міністра освіти і науки України Володимир Ковтунець, Президент НАПН України Василь Кремень, менеджерка проектів Темпус, Еразмус+ від Виконавчого агентства ЄС з питань освіти, аудіовізуальних заходів і культури Джулія Моро та директорка Інституту вищої освіти НАПН України і модераторка заходу Світлана Калашнікова.

Робота конференції складалася із пленарного засідання та двох сесій. Перша сесія присвячена презентації результатів проектів Темпус і Еразмус+, друга – обговоренню проектів документів із розвитку національної системи забезпечення якості в Україні.

З презентацією «Стан і перспективи національної системи забезпечення якості вищої освіти в Україні» виступив директор департаменту вищої освіти Міністерства освіти і науки України, Національний експерт з реформування вищої освіти програми ЄС Еразмус+ Олег ШАРОВ:

Якість освітньої діяльності – це рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Це знайшло відображення у плані пріоритетних дій Уряду на 2017 р. Це рідкісний випадок, коли до нього потрапляє так багато пунктів, пов'язаних із освітою. Тож насамперед ідеться про розроблення стандартів вищої освіти, концепції законопроектів щодо реформи фінансування вищої освіти, запровадження єдиного фахового вступного випробування до магістратури з права, запровадження національного репозитарію академічних текстів.

Стандарти вищої освіти

Кількість проектів стандартів вищої освіти, що мають бути розроблені до кінця 2017 р.: бакалавр – 120, магістр – 80. Ті стандарти, які на сьогодні вже розроблено, нині готуються до затвердження. Робота над стандартами триває, у 2020-2025 роках передбачається перегляд їх концепту. Продовжується спільна робота зі стейкхолдерами над створенням національної системи кваліфікацій, галузевими рамками кваліфікацій та професійними стандартами.

Реформа фінансування вищої освіти

Ключовою ідеєю реформування вищої освіти є переведення закладів вищої освіти державної та комунальної форм власності на формульне фінансування ВНЗ на основі досягнень. Навколо цієї тези консенсус досягнуто. Навколо всіх інших речей тривають дискусії. Реформування фінансування вищої освіти невіддільне від іншої проблеми – подолання демпінгу. На жаль, сьогодні досить поширена ситуація, коли у державному чи комунальному ВНЗ отримують за одного студента-бюджетника публічних коштів на суму близько 30 тисяч грн., тоді як із контрактника беруть 18, 15 чи навіть менше 10 тисяч грн. У ситуації сьогоденної системи фінансування, коли фактично кошти загального та спеціального фондів перебувають у різних кишнях – це одна ситуація. Як тільки вони після реформи системи фінансування опиняться в одній кишні – це відразу боляче вдарить по навчальних закладах, оскільки суттєво зменшить середню кількість коштів, передбачених на освіту одного студента. Поступово формується розуміння цієї проблеми закладами вищої освіти. У цьому напрямку міністерство здійснює підготовчі кроки: у 2016 р. запроваджено адресне розміщення держзамовлення, стипендії зроблено досить жорстким мотиватором до навчання, у 2017 р. вперше застосовано формульний підхід для розміщення держзамовлення в магістратурі. Найбільшою темою для по-

дальших дискусій стане статус закладів вищої освіти, адже прийнятий у вересні Закон України «Про освіту» передбачає, що статус закладу визначатиме сам виш.

Академічна доброчесність

Міністерство освіти і науки сповідує інструментальний підхід до забезпечення академічної доброчесності. Ми розуміємо, що на рівні кожного навчального закладу, факультету чи кафедри є свої тактики і стратегії вирішення цього питання. Розуміємо, що міністерство згорі не може нав'язувати тактики і стратегії кожному університетові. Так, цьогоріч проведено єдине фахове вступне випробування на магістра з права, наступного року це буде розширено стосовно вступу на магістратуру з міжнародного права. Також наступного року в порядку експерименту поки що на окремих гуманітарних галузях ми запроваджуємо технології ЗНО з іноземної мови для вступу до магістратури 2018 р., розраховуючи на те, що у 2019 р. це стане загальним правилом.

Коментар Олега ШАРОВА для газети «Київський університет»:

На сьогодні в Україні склалася ситуація, коли студентів мало – закладів освіти багато. Чимало з них дозволяють собі симуляцію якості освіти. Тож нині поставили питання, щоб хоча б між університетами, у яких навчаються за державні (публічні) кошти, була конкуренція. Саме тому в 2015 р. запроваджено адресне розміщення державного замовлення, у 2016 р. воно було доведено до рівня широкого конкурсу. Сьогодні жоден виш не має гарантованих обсягів державного замовлення, тому він повинен працювати зі вступниками. Якщо університет хоче отримати держзамовлення, до нього мають прийти абітурієнти з високими балами на місця державного замовлення, якщо вони вважають цей навчальний заклад перспективним, таким, що може дати їм щось корисне для життя.

Наступна тема – національний репозитарій академічних текстів, щодо якого розроблено нормативну базу і нині триває робота інструментального, технологічного характеру. Національний репозитарій – довгостроковий проект, який дасть перші результати лише через кілька років після запровадження, на повну потужність запрацює років за п'ять.

Дуже важлива стаття про академічну доброчесність у Законі України «Про освіту». Найголовніше – у нас з'явилася реальна правова база. Визначено поняття академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання), запроваджено обов'язок дотримання доброчесності, порушення академічної доброчесності, поняття академічної відповідальності.

Завдяки єдиному фаховому вступному випробуванню ми реально побачили, хто як навчався на бакалавраті з права. Комісії, які встановлювали поріг, були в цьому році неймовірно ліберальними.

Поринути в атмосферу ООН

Як досягти спільного рішення у найскладнішій ситуації показали учасники Тижня ООН в Інституті міжнародних відносин – низки студентських заходів, присвячених дню народження Організації (24 жовтня) та 25-річчю Представництва ООН в Україні. Впродовж тижня студенти моделювали, дебатовали, приміряли на себе роль агента України та спілкувалися з представниками найавторитетнішої в світі міжнародної організації.

Лариса КІТ

Найбільш масштабною подією Тижня стало Всеукраїнське моделювання ООН IMB: спершу моделювали засідання Ради Безпеки та Ради з прав людини, потім – Міжнародного Суду ООН. До участі в моделюванні роботи Ради Безпеки та Ради з прав людини було відібрано 55 учасників (зі 170 заявок) із різних вишів України. Найбільш прискіпливо добирали учасників на роль представників країн – постійних членів Радбезу: вони мають бути досвідченими і відповідальними гравцями, адже без них навіть засідання не розпочнеш – це суперечить регламенту. А процедурних моментів під час засідань дотримувалися чітко: будь-яке «я» у виступі представника делегації Голова комітету невтомно виправляла на «ми» чи «наша країна». (Нехай звикають, не виключено, що до реального виступу в ООН у деякого з них лише кілька років).

Для Моделювання важливо, щоб наприкінці був результат – резолюція. Цьогоріч обидва комітети змогли узгодити та прийняти свою резолюцію: Радбез – щодо ситуації з курдами в Іраку, Рада з прав людини – щодо прав ЛГБТ-спільноти.

– Специфіка гри у тому, що спільної резолюції можна і не досягти, – пояснює член оргкомітету Моделі **Захар Процюк** (як і всі автори заходів Тижня, він студент IMB). – Якщо прописана резолюція не відповідає інтересам, наприклад, Росії – вона може її заветувати. Як і в реальному Радбезі, Російська Федерація у нас найчастіше користується правом вето. Але наше моделювання показало гарний приклад реальності – як можна дійти спільного рішення навіть із Росією!

Створюючи кейс для моделювання Міжнародного Суду ООН, автори орієнтувалися на дражливі проблеми сучасного міжнародного права. Так, одразу

вирішили, що це мають бути питання територіальних претензій та ядерних випробувань, – пояснює **Олексій Чижик**. У минулому мут-корті (навесні студенти-правники моделювали роботу Міжнародного кримінального суду) він брав участь як гравець, тепер долучився до команди організаторів.

І якщо торік у Моделі суду грали лише студенти IMB, то на нинішню з'їхалися команди різних вишів України. Оцінювали рівень їхньої підготовки висококваліфіковані судді, відомі практики та теоретики міжнародного права.

Організатори моделювання Міжнародного Суду ООН дуже хотіли провести якісний і цікавий мут-корт, «зроблений власноруч». «Адже чимало мут-кортів відпали останнім часом, зокрема, ті, що відбувалися в Москві, – зізнався **Данило Недвецький**. – В українських університетах діють сильні мут-кортівські рухи, спрямовані на міжнародні конкурси, а от внутрішні змагання ми проводимо замало».

– Підготовка до участі в Моделі Суду вимагає від учасників пошуків і знання багатьох джерел та основної теорії, – пояснює **Тетяна Танчин**, яка розробляла процедуру всього конкурсу. – Завжди треба бути готовим пояснити, звідки ви це взяли і як аргументуєте – без базових знань тут ніяк. Знання команди по суті оцінюють не лише за обставинами конкретної справи, а й за рівнем володіння основами загального міжнародного права.

Знайому ситуацію у незвичному форматі представили під час моделювання переговорів із мирного врегулювання збройного конфлікту на Донбасі. Цей кейс на основі реальних фактів розробили для своїх українських друзів французькі студенти з Université Paris Sud у Парижі. Вони також виступили модераторами заходу. Переговори проходили англійською мовою, результатом стало підписання угоди, що задовольняє усі сторони.

Основна мета Моделювання ООН – зрозуміти Організацію шляхом відтворення її зсередини. На думку оргкомітету Тижня, саме у такий спосіб матриця ООН найкраще закарбується у пам'яті учасників. Неможливо забути всі ті емоції, кулуарні перемовини, пошуки компромісу чи хвилювання через те, що твою резолюцію можуть відкинути або заветувати. Такий шлях, мабуть, найкращий спосіб зрозуміти, що таке ООН, Рада Безпеки чи Міжнародний Суд.

Завжди запитуйте «Чому?»

Наталія СТАРОДУБ

Науково-практична конференція «Критичне мислення для освітян» не лише поєднала представників онлайн-платформи Prometheus, викладачів КНУ та всіх зацікавлених освітян, а й засвідчила, що Університет є активним учасником процесів модернізації класичної вищої освіти в Україні.

– Курс, назва якого стала темою для низки освітніх конференцій, покликаний задовольнити сьогоденні потреби в реформуванні освіти та сприяти запровадженню засад критичного мислення на рівні середньої та вищої освіти в Україні, – розпочала дискусію Радміла Сегол, доцент НТУУ КПІ ім. Ігоря Сікорського та співавторка курсу.

Сергій Горбачов, викладач і фахівець із видавничої справи з багаторічним практичним досвідом, звернув увагу присутніх на базові поняття фахової журналістики та потребу відділяти факти від окремих поглядів на події:

– Часто одне-єдине слово здатне змінити суть повідомлення, тому кожному з нас не слід забувати, що медіа най-

більше впливають саме тоді, коли цього не помічаємо й не зауважуємо.

Інший співавтор курсу з критичного мислення, Сергій Терно, за допомогою простого опитування продемонстрував, що рівень довіри в українському суспільстві доволі низький. За твердженням науковця, подібне явище не може не позначитися негативно на всіх рівнях взаємодії представників українського суспільства.

– Доцільно буквально все, що робимо, верифікувати за допомогою цілої низки запитань «чому?», аж доки не дійдемо до відповідей по суті, – порадив слухачам співзасновник Prometheus Іван Примаченко. – Критичне мислення – це комплекс навичок. Рівень інтелекту жодним чином не допоможе вам мислити критично. Навіть ті, хто має відповідну професійну підготовку, часто мислять некритично.

Наостанок організатори закликали присутніх реєструватися на курс «Критичне мислення для освітян» не лише задля самовдосконалення, а й із метою участі в подальшому реформуванні сучасної України.

Симбіоз теорії з практикою

На початку жовтня відбувся семінар «Система вищої дуальної освіти в Німеччині та її досвід в Україні», в якому взяли участь представники Міністерства освіти і науки України, Вищої дуальної школи Гера-Айзенахт (Німеччина), факультету комп'ютерних наук та кібернетики КНУ, Інституту математики НАН України та Федерації роботодавців України. Учасники проекту представили заключний звіт про виконання проекту «Дуальна освіта в діалозі».

Під час виконання проекту учасники ознайомилися із системою дуальної освіти в Німеччині. Вона дозволяє поєднувати теоретичне та практичне навчання. Теоретичне навчання відбувається у ВНЗ, практичне – на підприємстві. Підприємство має пройти перевірку на наявність відповідної бази для якісного навчання студентів. На початку навчання студент підписує договір із підприємством, на якому він проходитиме практичне навчання. Стипендію у цьому випадку сплачує підприємство.

На семінарі зі своїми пропозиціями та зауваженнями виступили представники факультету комп'ютерних наук та кібернетики доцент кафедри обчислювальної математики Анатолій Кузьмін, професор кафедри математичної інформатики Володимир За-

славський та заступник декана Олена Кашпур.

Перший заступник Міністра освіти і науки України Володимир Ковтунець, який був присутній на семінарі, в своєму виступі підкреслив, що у новому Законі України «Про освіту» дуальна освіта є однією із форм здобуття освіти.

Стратегія постконфліктного миру

Екологічний вимір

Яким буде мир після закінчення збройного конфлікту? Чи понесуть відповідальність його винуватці, чи буде відновлено справедливість? Питання, що нині багатьом здаються такими віддаленими у часі, уже не вперше стають предметом дискусії університетських науковців. Адже вони знають, скільки часу й зусиль потрібно для збору та оформлення доказів, які допоможуть притягнути до відповідальності тих, хто нині чинить злочини на окупованих та анексованих територіях України.

Лариса КІТ

Одне із лих, які окупант приніс на нашу землю, – екологічне. Про нього ще не говорять по ТБ чи в коридорах влади, але його добре усвідомлюють наші міжнародники. Першою спробою поставити питання екологічних наслідків російської агресії на порядку денний українських органів державної влади став круглий стіл «Міжнародно-правові аспекти наслідків військових дій на сході України і окупації Криму та їхній вплив на довкілля України», який ініціювали та провели в Інституті міжнародних відносин КНУ. Захід зібрав небайдужих до теми університетських науковців, практиків із органів державної влади,

екологів міжнародних та неурядових організацій. Учасники намагалися розібратися, як оцінювати екологічну шкоду, завдану внаслідок воєнних дій на Сході та окупації Криму, як притягти винних до відповідальності.

Як відзначив директор ІМВ Валерій Копійка, відкриваючи захід, Інститут став платформою для обговорення проблем, нагальних настільки, що вони вимагають рішення «ще на вчора».

Збір доказів розпочато

Для оцінки екологічної шкоди потрібний збір доказів на рівні польових досліджень, – переконаний Постійний Представник Президента України в АР Крим Борис Бабін. Жажлива екологічна

ситуація на Сході та в Криму може нести загрозу всій Європі – у такому світлі варто доносити проблему європейцям, – зазначив Голова правління Кримськотатарського ресурсного центру Ескандер Барієв. Він переконаний, що про захист прав людини й екосистеми на півострові треба говорити і шляхом публічної дипломатії корінного народу.

У лютому 2017 р. прокуратура АР Крим розпочала кримінальне провадження проти представників окупаційної влади за порушення правил екологічної безпеки при незаконному будівництві транспортного переходу через Керченську протоку, – повідомила прокурор Вікторія Мозгова. Із 19 км мосту 7 км мають пройти безпосередньо над морем. Півострів Тузла (який міг стати пам'яткою природи України) при цьому використовують як будмайданчик, що завдало йому непоправної шкоди. Будівництво триває в складних інженерно-геологічних умовах сейсмічно активної (9 балів за шкалою Ріхтера) зони. Відновити постраждалу екосистему Чорного та Азовського морів уже практично неможливо, а наслідки варварського будівництва торкнуться всіх держав Чорноморського басейну. Компанії, які споруджують сумнозвісний міст, внесено до європейських санкційних списків. На думку Вікторії Мозгової, варто говорити не просто про відшкодування збитків, а й про кримінальну відповідальність за екологічний злочин на рівні міжнародних судових інстанцій.

Про зафіксовані випадки забруднення ґрунтів і вод, втрати заповідного фонду, пошкодження водогонів і очисних споруд розповіли представники організацій,

що здійснювали моніторинг довкілля на окупованих територіях Донецької та Луганської областей – програми Координатора проектів ОБСЄ в Україні та міжнародної благодійної організації «Екологія-Право-Людина».

З чим можна йти до суду

Найбільш серйозні аргументи щодо відшкодування негативних наслідків від дій РФ для навколишнього середовища з метою використання у міжнародних судових інстанціях Україна має у справі по Керченському мосту та в арбітражі за Конвенцією ООН з морського права, – переконаний координатор з наукової роботи ІМВ Антон Кориневич. Але ж міжнародне кримінальне право не стоїть на місці: так, у практиці МКС вже є перший випадок, коли конкретна людина була засуджена за скоєння воєнних злочинів не проти людей, а проти об'єкту культурної спадщини – мечетей у прекрасному африканському місті Тімбукту.

За напади на навколишнє середовище МКС ще нікого не засуджував – злочини російського окупанта на нашій землі можуть стати першим таким прецедентом. Однак міжнародне право поступово екологізується, – відзначила модератор заходу, професор ІМВ Марина Медведєва.

– Ми всі очікуємо, що війна от-от скінчиться і винні будуть покарані, – висловила надію одна з ініціаторів круглого столу, доцент ІМВ Світлана Андрущенко. – Коли це станеться, ми маємо бути готовими будувати стратегію постконфліктного життя.

Спілкування – найкраща терапія

Напередодні Дня Збройних сил України: про те, як прагнуть змінювати країну лицарі з ВІКНУ

Наталія СТАРОДУБ

Вони знають, як багато важить бойове побратимство, вони молоді й дотепні, не оминають нагоди відпочити з друзями, жартувати й посміятися. Водночас обидва мають досвід ведення бойових дій, навчаються у Військовому інституті КНУ, нагороджені орденами «За мужність» III ступеня, переймаються подальшою долею України.

Юлій Терехов – курсант третього курсу ВІКНУ («воєнна політологія»), Богдан Пророков навчається на другому курсі за освітньою програмою «військова психологія».

Богдан підписував контракт під час строкової служби в армії, Юлій потрапив у вир бойових подій після нетривалого періоду навчання в Київському національному університеті ім. Карпенка-Карого та подій на Майдані. Обидва переконані, що саме довіра й злагодженість солдатів у складі команди – одна із головних запорок успіху тієї чи іншої бойової кампанії.

Своє перше бойове завдання із захисту Донецького аеропорту кіборгові Юлію Терехову судилося одержати невдовзі після зарахування до Збройних сил України.

– Переламним моментом був перший усвідомлений постріл під час війни, коли довелося вести прицільний вогонь. А от у Донецькому аеропорту було дуже

складно: вже почалися сутички й обстріли. Перші два-три дні, мабуть, не так сильно гатили по нас, але вже з 3 вересня почастишали важкі обстріли, тривали спроби ворога захопити аеропорт значно більшими силами. Я там пробув 28 днів, від початку вересня 2014 року. Не раз брав участь у серйозних сутичках, коли здавалося, ніби вся будівля може нараз обвалитися, – аж так здригалися земля й стіни довкола, – зізнається Юлій Терехов. – Увесь той час, доки я був у Донецькому аеропорту, рідні не зізнавалися в цьому бабусі, бо має слабку серце. Довідалася вона про все від мене, аж після повернення.

Богдан Пророков служив старшим механіком і водієм у танковій роті, тож виконував переважно такі бойові завдання, де передбачалися безпосередні зіткнення з ворогами.

– Коли перебуваєш на війні, дуже хочеться вірити в зміни, які відбуваються в Україні. Я на війні від самого початку, завершилися мої ротації тільки в 2016 році. Вояки, які багато через що пройшли у боях, не одержують належної підтримки, – ділиться Богдан своїми першими враженнями після повернення до мирного життя. – Зараз основною проблемою для молодих хлопців-військових є те, що мобілізацію відмінено, тому досвідчених бійців доволі неохоче відпускають, наприклад, на навчання. Коли я вступав до Військового інституту, мені також доводи-

лося нелегко: тут перевіряли теоретичні знання й фізичну підготовку, а своє керівництво довго переконував відпустити мене на навчання у ВНЗ. Проблематично було навіть доводити, що з вищою військовою освітою я зможу значно більше прислужитися в армії.

Після участі у воєнних діях Богдан Пророков небезпідставно вважає спілкування з тими, кому довіряєш, найкращою терапією для бійців, які повер-

таються з війни. Юнак досить серйозно ставиться до військової професії, тому не вважає за можливе створювати власну сім'ю, доки не завершить навчання. А от Юлій Терехов після повернення з війни доволі швидко знайшов особисте щастя в усміхнених очах молодої красуні-дружини та маленької донечки, із вихованням якої тато-початківець старанно допомагає, щойно сам повертається із занять у ВІКНУ.

На хвилі математики

Богдан РУБЛЬОВ,
факультет комп'ютерних наук
та кібернетики,
професор

Одинадцятий рік поспіль найкращі юні математики України збираються на змагання, що проходять під егідою КНУ – XI Всеукраїнський турнір математичних боїв імені академіка І. Ляшка. З 28 жовтня по 4 листопада 2017 року на базі Українського фізико-математичного ліцею КНУ, факультету комп'ютерних наук та кібернетики, а також Інституту післядипломної освіти близько 200 юних математиків випробували свої сили у різноманітних математичних баталіях. Програма передбачала командні змагання: математичний Занзібар, усна олімпіада, 4 тури математичних боїв. І на завершення – особиста усна олімпіада.

У Турнірі взяли участь 30 команд школярів з усіх куточків України. Дуже приємно, що саме наш Університет зібрав такі юні таланти в одному місці. До складу журі увійшли найкращі студенти математичних факультетів КНУ,

які у свої шкільні роки неодноразово були учасниками таких заходів, переможці та призери шкільних та студентських математичних олімпіад.

У тісному спілкуванні непомітно промайнув тиждень напружених баталій. Переможців визначали у трьох вікових лігах: молодшій (7 – 8 класи), середній (9 класи) та старшій (10 – 11 класи). Серед учасників Турніру – призери останньої Міжнародної математичної олімпіади Роман Сарапін, Ілля Коваль, Нго Нгок Тхай Шон, Георгій Іванчик, а також золота медалістка переможної для українських дівчат VI Європейської математичної олімпіади серед дівчат Аліна Гарбузова.

Сподіваємось, що цей Турнір стане гарним тренувальним заходом для його учасників, а вони покажуть себе найкращим чином і в інших олімпіадах упродовж навчального року. Можу стверджувати, що вся майбутня команда України на 59-й Міжнародній математичній олімпіаді, що пройде влітку в Румунії, точно була серед учасників заходу.

Секрети зоряних величин

Десятикласник Українського фізико-математичного ліцею КНУ Денис Федорович виборов II диплом (еквівалент срібної медалі) на XXII Міжнародній астрономічній олімпіаді, що проходила з 27 жовтня по 4 листопада 2017 року у китайському місті Вейхай. Цією перемогою Денис гарантував собі пра-

во участі у наступній, XXIII Міжнародній астрономічній олімпіаді, що неодмінно відбудеться у 2018 році!

Програма олімпіади складалася із трьох турів: теоретичного, практичного та спостережного. Теоретичний тур містив 5 задач різної спрямованості та виконувався впродовж 4 астрономічних годин. Практичний тур тривав так само 4 години, проте складався із 2-х більш об'ємних задач, які вимагали роботи з таблицями та графіками. Спостережний тур відбувався вночі з використанням телескопів. На виконання двох завдань із підпунктами виділялося всього 15 хвилин.

Сьогодні астрономію у більшості шкіл України викладають один раз на тиждень у 11 класі. Учні УФМЛ вивчають астрономію ще з 9 класу, а для тих, хто цікавиться нею глибше, є факультативні заняття. Як зазначив колись випускник УФМЛ, неодноразовий переможець астрономічних олімпіад, а сьогодні – студент фізичного факультету Владислав Вертелецький, астрономію – від зоряних величин до гравітаційних хвиль – викладають тут набагато глибше і детальніше, ніж у будь-якому підручнику. Можливо, саме завдяки цьому вихованці ліцею так часто перемагають на Міжнародних олімпіадах з астрономії?

Увага! Діти в Університеті

Третій рік на юридичному факультеті КНУ успішно працює соціальний проект «Університет юних правознавців» (УЮП). Близько 800 учнів 6-8 класів (не тільки з Києва, а вже і з кількох регіонів України) завдяки проекту познайомилися не лише з юридичною професією та основами правознавства, а й із нашим Університетом. Кожну з 12 лекцій УЮП, які тривають впродовж навчального року у найбільшій аудиторії Червоного корпусу, слухають щонайменше 200 школярів.

Розповідають ініціатори проекту – професор кафедри адміністративного права Роман Мельник та аспірантка юридичного факультету Катерина Солодова

Роман МЕЛЬНИК:

У процесі спілкування зі школярами ми з'ясували, що чимало з них чули про Університет, Червоний корпус, бачили його, але ніколи не заходили всередину. Бачити – бачили, а заходити – боялися. Ми в певному розумінні робимо Університет відкритим до дітей, адже маємо думати про них як про майбутніх абітурієнтів. Якщо школярі побачать Університет, закохаються у нього, їм сподобається тут, то дитяча мрія може перетворитися на реальність. А я мрію дочекатися того першого студента КНУ, який буде випускником нашого «Університету юних правознавців».

Ми розпочинали проект своїми силами: дзвонили до шкіл, їздили туди з презентаціями, заохочували школярів. На третій рік роботи нашого Єнотика – логотип проекту – розмістили і підтримали на сайті Міністерства освіти і науки України. Тепер про нього знають в усіх школах країни. Готуємо підписання Меморандуму про співпрацю в межах нашого соціального проекту між КНУ та Міністерством юстиції України, адже УЮП цілком відповідає такому напрямку діяльності міністерства, як правова освіта населення та правова робота з дітьми.

Катерина СОЛОДОВА:

Рівень і форма подачі матеріалів в УЮП доступні для дітей середнього шкільного віку. Наші студенти (називаємо їх саме так) на лекціях виконують різні інтерактивні завдання, вони можуть ділитися на групи, розгадувати кросворди, дивитися мультфільми, а потім аналізувати їх. Ми надрукували для своїх студентів робочі зошити, які треба заповнювати під час лекцій. Ними активно користуються не лише діти, а й вчителі правознавства, які їх супроводжують. Зошити ще стануть у нагоді школярам пізніше, під час вивчення курсу правознавства.

Студенти та аспіранти з величезним задоволенням беруть участь у проекті, усім цікаво відчувати себе «по інший бік барикад». Для них це і педагогічна практика, і тренінг із ораторського мистецтва. Напередодні лекцій ми тренуємося, слухаємо один одного, аби не використовувати складні конструкції при поясненні термінів. Крім того, всім подобається бачити дитячі усміхнені обличчя та променісті очі. Юні студенти самі (ми їх про те не просимо) малюють нам сердечка «Ми любимо УЮП!»

Чи можна поширити досвід такого успішного профорієнтаційного проекту на інші факультети та інститути?

Роман МЕЛЬНИК:

Ми до цього готові, можемо допомогти. Питання в тому, чи готові це робити факультети? Я це бачу не просто як 12 лекцій з хімії, фізики чи географії – це може бути спільний курс під назвою, скажімо, «Дитячий університет»: 12 лекцій на рік, кожна присвячена окремим напрямкам науки.

Тут треба шукати форми, експериментувати, головне – бажання. Без належної мотивації студентів, примусово це не буде функціонувати. Кожен, хто у нас працює, може у рамках проекту знайти таку сферу, яка його зацікавить. Не хотілося б, аби кожен факультет

вигадував щось своє, адже наша модель уже довела свою життєздатність. А от якщо вона буде реалізована через примус, а не велике бажання, її можуть нівелювати. Якщо ми починаємо від імені Університету – це має бути візитівка Університету: однакова реклама, спільні підходи до інформування та відповідальність за проект. Кожен захід, кожна лекція має бути на дуже високому рівні, адже діти одразу відчують нецікавість. Ми пропонуємо власний досвід, готові ним поділитися, взяти на себе відповідальність за організацію проекту в межах всього Університету.

Кафедри фінансів – 25

Відзначила своє 25-річчя кафедра фінансів економічного факультету КНУ. Викладацький потенціал кафедри на сьогодні: серед висококваліфікованих фахівців – 6 професорів, 19 доцентів, 4 асистенти, 4 доктори економічних наук, 1 доктор історичних наук, 18 кандидатів економічних наук.

Вони підготували та випустили понад 3500 фахівців з фінансів. У 2017/2018 навчальному році на кафедрі навчається 265 бакалаврів та 110 магістрів, з них – 97 іноземців.

Викладачі кафедри ведуть наукову роботу за багатьма напрямками. Упродовж останніх років науковий потенціал кафедри фінансів був спрямований на розробку та публікацію близько 700 навчально-наукових праць.

Протягом тривалого часу кафедра підтримує зв'язки з багатьма зарубіжними вищими навчальними закладами

та провідними науковими центрами, зокрема, Азербайджанської республіки, Італії, Литви, Німеччини, Норвегії, Франції, Швеції та ін. У рамках такої співпраці для студентів читають лекції професори провідних зарубіжних вишів.

Студенти кафедри виборюють перемоги різноманітних всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конкурсів. Лише за 2010-2017 рр. переможцями та лауреатами Всеукраїнських і Міжнародних студентських олімпіад і наукових конкурсів за профілем кафедри стали 77 студентів. Студентські команди неодноразово були переможцями національного та фінального етапів таких відомих міжнародних конкурсів, як Чемпіонат зі стратегічного менеджменту Global Management Challenge та Міжнародний конкурс з інвестиційних досліджень CFA Research Challenge.

Масштабна «Веселка країн»

У Міжнародний день толерантності в Інституті міжнародних відносин КНУ восьмий рік поспіль студенти долучаються до конкурсу під назвою «Веселка країн». У рамках заходу вони представляють культуру та кухню семи різних країн світу. Конкурс складається з двох частин: представлення кухні на ярмарку та театралізований виступ.

«Основна мета конкурсу – ознайомлення з культурою країн світу, поширення ідей толерантності та терпимості серед молоді України, сприяння сталому розвитку та культурному різноманіттю», – розповідає організаторка заходу, Президент Молодіжної фундації ЮНЕСКО Олександра Кладкова.

Окрім сотень студентів і викладачів

із різних ВНЗ Києва, почесними гостями свята стали посол Індії в Україні Манодж Кумар Бхарті, директор Австрійського культурного форуму у Києві Лаура-Марія Ерхольд, відомий актор Олексій Вертинський і латиноамериканський гурт «Sandunga Wasipichau».

Конкурс є благодійним заходом. Студенти продають страви національної кухні своїх країн. Усі зароблені кошти передають на потреби реабілітаційного центру «Наш дім» у м. Бориспіль та дитячому будинку «Надія» у м. Прилуки. Цього року вдалося зібрати 23 421 гривню. Організатори заходу стверджують, що цьогорічне свято стало наймасштабнішим за останні 5 років.

Фестиваль, що єднає народи

Наталія ШЕВЧЕНКО,
історичний факультет,
доцент

Нещодавно у стінах Червоного корпусу КНУ вирувало феєричне свято латиноамериканської культури «Alma Latinoamericana», ініційоване кафедрою нової та новітньої історії зарубіжних країн, яка останнім часом узялася за відродження латиноамериканістики в Університеті. У такий спосіб ми відзначили 25-ту річницю встановлення дипломатичних відносин між Україною та державами Латинської Америки.

До програми заходу увійшли найкращі музичні і танцювальні зразки традиційної української та латиноамериканської культур, а також культури іберійських народів. Відкрив захід, на правах господарів, народний ансамбль «Веснянка», який вразив виконанням українського народного танцю «тропак». Гості Фестивалю насолоджувалися іспанським фламенко і арагонською хотою, кубинським соном та афро-румбою, аргентинським танго і чакарерою, бразилійською самбою та капоейрою у виконанні київських танцювальних студій, хоровими обробками відомих латиноамериканських музичних композицій, що прозвучали у виконанні нашої славної хорової капели «Дніпро».

Глядачі та учасники Фестивалю отримали не тільки незабутні враження: завдяки Послу Федеративної Республіки Бразилія Освалдо Біато Жуніору, який люб'язно надав інформаційну продукцію про культурні традиції та історію своєї країни, кожен із присутніх забрав із собою «частинку Бразилії».

Фестиваль об'єднав палких поціновувачів латиноамериканської самобутньої культури, представників різних поколінь: і учнів іспаномовних шкіл, і студентів-американців КНУ, і випускників університету, серед яких були вихідці з країн Латинської Америки, представники дипломатичних місій та депутатського корпусу України.

Осінніх барв замилювання

3 київської колекції Ігоря Винниченка, доцента географічного факультету

Реєстраційне свідоцтво КІ № 198 від 25.02.97 р.
Телефони: 239-31-65, вн. 31-65
E-mail: gazeta@mail.univ.kiev.ua
01033, м. Київ, вул. Володимирська, 60, кімн. 231

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

С. ДАНИЛЕНКО – шеф-редактор,
І. АНІСІМОВ, П. БЕХ, С. ГРЕЧКА,
Ф. КИРИЛЮК, В. РІЗУН, В. ШАМРАЙ

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Л. КІТ, Н. СТАРОДУБ, Г. ЧУЙКО
Дизайн та верстка:
Центр комунікацій КНУ +38-044-239-34-60

Друк –
Видавничо-поліграфічний центр
"Київський університет"

Тираж 3000 прим. Зам. № 217-8467